

עלי הדם

רבי יעקב אורנשטיין, תלמיד רבינו מעיד: "כאשר שמענו כן ראינו באיש אלקים קדוש אדמו"ר איך היה עושה באגודת הלולב ומיניו, אשר ברגע ידע מספר עלי הדם באמצע העלים לרוב פאר מאין ערוך למהירות שכלו הטהור" (אלון בכות).

מנין חוטים

בימי חייו האחרונים קרה דבר שעורר הד בכל העיר. רבי יעקב אורנשטיין שהיה עד ראייה, מספר את העובדא בלשון זו: "אספר לכם אשר ראו עיני בשבעה ימים האחרונים שהביאה אשה לפניו כתם, ויקם ויתבונן עליו ויאמר לה לא אוכל להכשיר, למחרת באתה לפניו ותראה עוד כתם, ובהתבוננו רגע אחד ויאמר לה בתי הלא הכתם הזה הובא לפני אתמול, ואמרתי כי איננו כשר, ותאמר האשה לא אדוני, כי אחר הוא, ויאמר הצדיק למה זה תעלימי האמת, הן זה הכתם הובא אתמול, והנני נותן סימן מנין החוטים, לארכו ולרחבו.

ואני בעצמי — ממשיך רבי יעקב לספר — ועוד אחד מבני הישיבה, מנינו החוטים השתי והערב, והנה נמצאו במנינים מכוונים כאשר יצא מפה קדוש, לא פחות ולא יותר אף חוט אחד, ואז ענתה האשה ותאמר אכן יש אלקים במקום הזה ואנכי לא ידעתי, הן פלוני הסית בי להגיש שנית הכתם הזה, ועתה יסלח נא קדוש". ימים על ימים שימש המאורע שיחה בפי אנשי ירושלים.

חודו של דף

רבי יעקב אורנשטיין היה אומר, שמעולם לא היה רבינו צריך לדפדף בספר למצוא את המבוקש, כי הכיר את הדף הדרוש לו מצד חודו של הדף, תוחב היה אצבעו ישר ומכוון לפתוח בדיוק במקום שהיה זקוק.

שאלה ופתרונה

רבינו בילדותו, כשעמד בהתחלת מסכת בבא מציעא, נטפל אליו אחד צורבא מרבנן מחובשי בית המדרש ושאל אותו לאמר: שנינו שנים או חזין בטלית זה אומר כולה שלי וז"א כ"ש יחלוקו. זה אימר כולה שלי וז"א חצי שלי, זה נוטל שלשה חלקים וזה נוטל רביע. כיצד יהא סדר החלוקה באם יבואו לפני הדיינים שלשה אנשים ואוחזים בטלית, שנים טוענים כל אחד חצי שלי, והשלישי טוען כולה שלי? אם נאמר — מסביר השואל — שזה הטוען כ"ש יטול חצי וכל אחד מהשנים הטוענים חצי שלי יטול רביע, הרי זו חלוקה בלתי צודקת, דאם כן כל ההפסד

משלישי הנוסף הוא לבעל כולה שלי, והחצי שלי נוטל ג"כ רביע כאילו היה הוא והכ"ש לבד, וזה לא יתכן.

ולומר — ממשיך השואל — שזה הטוען כ"ש נוטל קודם חצי הטלית, ועל החצי השני ^{הרי} כולם טוענים כולה שלי, וכל אחד יטול שלישי ממנו — גם חלוקה כזו לא תצדק, כי כשזה אומר כ"ש וז"א ח"ש, שפיר נוטל הכ"ש החצי, כיון דעל זה מודה לו הבע"ד הטוען ח"ש, ולבתר כן דנין על חצי הנשאר וחולקים בשוה, מה שאין כן בנדון שלפנינו דאין לו הודאה משום אחד על חצי הטלית, דכל אחד הטוען ח"ש הרי מודה בחצי השני לשניהם, דהיינו לבעל הכ"ש ולבעל הח"ש, ואם כן אין לו הודאה משום אחד על חצי שלם.

כיצד איפוא — מתייגע השואל — לפתור שאלה זו?

פשוט מאד — משיב רבינו על אתר — זה הטוען כולה שלי נוטל חצי ושליש מרביעית הטלית, וכל אחד מהח"ש נוטל חצי רבע ושליש רבע!...

— ?

^{אגור התוספות} ההסבר חד וחלק — אומר רבינו — כיון שכל אחד מהח"ש מודה דהחצי השניה היא של שניהם, דהיינו של הכ"ש והח"ש, זאת אומרת רביעית לבעל הכ"ש ורביעית לבעל הח"ש השני. נמצא דיש לבעל הכ"ש הודאה גמורה משני בעל הח"ש לרבע טלית ולא יותר, ואם כן שפיר נוטל ראשית כל רבע טלית בלא שום דו"ד, כי אם על יסוד הודאות שניהם.

וכ"א הטוען ח"ש יש לו הודאה מבעל ח"ש השני ג"כ לרבע, ושוב יכול כל אחד מהם ליטול רבע עפ"י הודאת חברו.

אולם בעל הכ"ש אינו מודה לו על איתו רבע דהרי הוא טוען כ"ש, ואם כן הרי הוא חולק עמו על אותו רבע ונוטל ממנו חצי הרביעית, וכן מבעל ח"ש השני נוטל חצי הרביעית.

הרי יש לבעל הכ"ש החצי ולכל אחד מהח"ש חצי רבע, וזהו שלא בתורת חלוקה אלא עפ"י הודאתם הם עצמם.

ואחר כך ברבע הרביעית הרי כולם טוענים עליו כ"ש, וחולקים בשוה. הרי כפי שאמרתי, זה הטוען כ"ש מקבל חצי ושליש רבע, וכל אחד מהח"ש מקבלים חצי רבע ושליש רבע. — לאמר בעל הכ"ש נוטל י"ד חלקי כ"ד וכ"א מהח"ש ה' חלקי כ"ד.